

[Forside \(/\)](#) / [Planteavl \(/planteavl/\)](#) /

[Egne sortsblandinger af vinterhvede - metoder og erfaringer \(/planteavl/egne-sortsblandinger-af-vinterhvede-metoder-og-erfaringer/\)](#)

Udgivet 18.09.2025

Egne sortsblandinger af vinterhvede - metoder og erfaringer

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har sammen med to økologiske landmænd testet to metoder til at lave egne sortsblandinger af vinterhvede.

Af Karen Munk Nielsen

Sortsblandinger er generelt mere robuste mht. sygdomme og udbytte end enkeltsorter, og hvis sorterne i en blanding har forskellig vækstform, kan blandingen også have bedre ukrudtskonkurrence end de samme sorter i renbestand.

Der er færdige sortsblandinger på markedet, men har du særlige ønsker til blandingen, kan du også blande selv. Køber du en færdig sortsblanding hos en forhandler er sorterne evalueret i forhold til at dyrke i blanding, og såsæden bliver leveret i en og samme omgang. Blander du selv, har du flere frihedsgrader, men du skal selv foretage sortsvurderingen, og der kan være flere leverancer at holde styr på.

Tre sorter i blandingen

I et demo-forsøg hos to økologiske landmænd er der udsået blandinger af sorterne Pondus, Pacman og Fritop i forholdet 1:1:1. Sorterne er valgt på følgende baggrund:

- Pondus er markedsført til både konventionel og økologisk dyrkning og har ligget godt udbyttømæssigt gennem de seneste fem år i konventionelle Landsforsøg. Den har en 'flad' vækstform, som potentielt lukker godt af for ukrudt om efteråret.
- Pacman har givet topudbytter i sortsafprøvningerne i Landsforsøgene® de seneste år. Den er i september 2025 rykket til modtagelighedsgruppe 3 for gulrust..
- Fritop har et beskedent udbyttepotentiale i renbestand, men den er højere end de andre to sorter, hvilket giver god ukrudtskonkurrence, men også øget risiko for lejesæd. Den har stak, hvilket gør den nem at genkende allerede ved skridning.

Sortsblandingen er begge steder udsået med en 6 meter Väderstad Spirit såmaskine. Parcellerne er 30-36 meter brede.

Foto: Uffe Bregendahl

Såsåeden kan leveres i marken og sorterne lægges lagdelt i såmaskinen.

Foto: Uffe Bregendahl

Blandingen kan også foretages med frontskovl på ladegulvet. Metoden giver en ensartet blanding.

Forsøgsdesign

- Demoforsøg på to lokaliteter
- To behandlinger: Udsæd blandet på ladegulv og udsæd blandet ved lagdeling i såkasse
- Parceller: fire til seks spor ved siden af hinanden af hver behandling med to gentagelser på hver lokalitet
- Plantetal og sådybde som normalt hos forsøgsværter.

To blandemetoder afprøvet i praksis

Blandingerne er lavet på to forskellige måder. Dels ved at blande sorterne med frontlæsser på ladegulvet, dels ved at lægge de tre sorter direkte i såmaskinen i lag og lade opblandingen ske under udsåning. Kvaliteten af de to metoder er vurderet i afgrøden i marken.

Den første metode er mere arbejdskrævende og indebærer nogen transport ved genpåfyldning af såmaskinen. Den anden kan foregå direkte i marken, men erfaringen her er, at såmaskinen skal køre omkring hundrede meter, før der opstår en kegle-effekt i såkassen, og blandingen af sorterne er jævn.

Fordele og ulemper ved metoderne

Begge opblandingsmetoder fungerer i praksis med tre sorter, hvis man ser bort fra den lidt uens opstart ved lagvis blanding i såkassen. Ønsker man at blande flere sorter, vil opblanding på gulv formentlig give det bedste resultat i marken.

Der er fordele og ulemper ved begge metoder, og de to forsøgsværter foretrækker hver deres metode.

Opblanding på gulv	Opblanding i såmaskine
Ekstra arbejdsgang med blanding på gulv	Arbejdsomt nemt med mindre risiko for spild
Transport ved genpåfyldning	Såsåed kan leveres i marken
Risiko for spild er større	Blandingen er først jævn efter ca. 100 meters kørsel
Muligt at blande et større antal sorter	Genpåfyldning bør ske, inden såkassen er helt tom
	Udsædsmængden på såmaskinen skal justeres efter et par træk, når blandingen er blevet jævn.

Foto: Sidsel Birkelund Schmidt

Sorten Fritop har stak og er højere end de øvrige sorter i blandingen. Tydelige sortsforskelle gør det lettere at vurdere kvaliteten af opblandingen i marken.

Foto: Uffe Bregendahl

Kornet i første såtræk med opblanding direkte i såkassen er lidt lysere. Sorten Fritop lå nederst i såkassen, og der er overvægt af denne sort, indtil opblandingen ved hjælp af lufttrykket kommer ordentligt i gang.

Landsforsøg giver yderligere viden

Sortsblandingerne stod rigtig flot i begge demoforsøg. Der var generelt lav forekomst af svampesygdomme i demoforsøgene, og der kunne ikke observeres forskel mellem blandingsmetoderne. Der kan ikke med det anvendte forsøgsdesign drages endelige konklusioner om sortsblandingernes sundhed og ukrudtskonkurrenceevne, men vi forventer et datagrundlag hertil i Landsforsøgene 2025 og 2026, hvor forskellige sortsblandinger og enkeltsorter er undersøgt mht. udbytte, ukrudtskonkurrenceevne og sygdomsmodtagelighed.

Notat: [Erfaringer med opblanding af vinterhvedesorter til egne sortsblandinger \(pdf 15 sider\) \(/media/dnzfyic3/erfaringer-med-opblanding-af-vinterhvedesorter-til-egne-sortsblandinger_rev.pdf\)](#)

Fonden for **økologisk landbrug**

Måske er du også interesseret i

24.09.2025

Flyvehavre kan sprede sig ved at kravle

Flyvehavrens kerner kan sprede sig ved at kravle hen over jorden, når de får fugt...

Korn Ukrudt Bekæmpelsesmetoder Forebyggelse

11.11.2025

Forebyggelse af havrecystenematoder

Havrecystenematoder og de forebyggende indsatser imod dem bør have særlig...

Afgrøder Korn Skadedyr og sygdomme

02.09.2025

Høstudbytter i økologiske sortsforsøg

SortInfo er nu opdateret med data om udbytter fra årets høst i 2025 i de økologiske...

Korn Bælgsæd

13.10.2025

Betydningen af såtid i økologisk havre

Økologiske Landsforsøg viser, at der kan opnås et merudbytte i havre ved tidlig...

Korn

07.11.2025

Bælgsæd og andre afgrøder til konsum: Husk at indregne meromkostninger

Dyrkning af afgrøder – særligt bælgsæd – til konsum vinder frem. Du kan langt hen ad...

Bælgsæd Korn Driftsøkonomi

06.08.2025

Vinterhvedesorter med brødkvalitet i OrganicXseeds

I OrganicXseeds findes økologisk udsæd af både kendte og mindre kendte...

Produktionsregler Planteavl Afgrøder Korn

07.03.2025

Dyrkningssikkerheden og kvaliteten af øko-havre skal optimeres

Havresorter som er både udbytttestabile og har gode ernæringsmæssige...

Korn Udsæd og formeringsmateriale

13.05.2025

Økologisk vinterhvede - dyrkningsvejledning

Dyrkning på kontrakt, prioritering af den ønskede mængde kvælstof og...

Afgrøder Korn

28.02.2025

Udsæd til økologisk majsdyrkning

I denne artikel finder du en oversigt over, hvad du skal være særligt opmærksom p...

Planteavl Produktionsregler Udsæd og formeringsmateriale Grovfoder

03.03.2025

Læggekartofler til økologisk dyrkning

Læs herunder om praksis for dispensation til brug af ikke-økologiske læggekartofler o...

Produktionsregler Planteavl Kartofler Udsæd og formeringsmateriale

19.02.2025

Dyrkningsvejledning økologisk vinterbyg

Sådan dyrker du økologisk vinterbyg

Afgrøder Korn

28.01.2025

Samdyrkning skal sikre bælgssæd til konsum

Vinterærter og -hestebønner til konsum testes i forsøg, hvor de dyrkes i blanding med...

Bælgssæd Blandsæd Korn

Kontakt

Sidsel Birkelund Schmidt

Specialkonsulent

+45 23 48 17 56

sibs@icoel.dk

Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent

+45 40 25 63 33

tove@icoel.dk